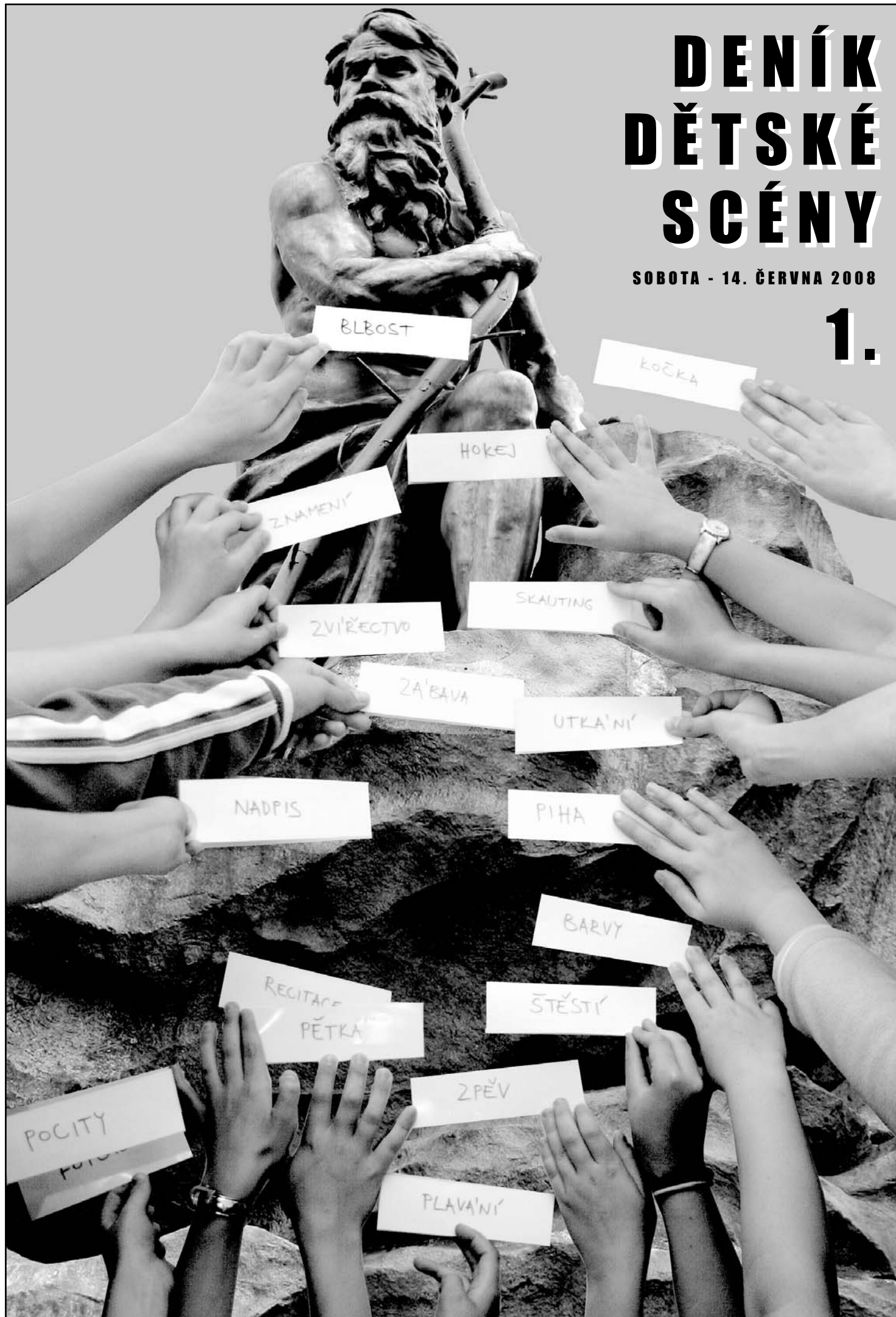

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

SOBOTA - 14. ČERVNA 2008

1.

ÚVODNÍK

Vážení a milí čtenáři, tak jsme po roce zase tady, abychom se pokoušeli podat zprávu o veškerém dění na Dětské scéně.

Ti, kteří již měli v ruce nulté číslo, vědí, že „Nulka“ má své mouchy. Měla přinést zprávy z průběhu krajských přehlídek v celé republice. Měla být úhledná a přehledná a s parádními fotografiemi. Místo toho vznikl spisek, který se tváří, jako by neprošel korekturou. Není to tak docela pravda. Vážně jsme se snažili – jenomže jsme některé články dostali prostřednictvím e-mailu až třeba v jednu v noci. A než jsme všechno správně poskládali, ledacos dopsali a doplnili o chybějící údaje, bylo pět ráno. Do tiskárny se jelo v devět. Přednastavené formáty v sazbě udělaly své a vy jste si nakonec četli místo v článku v rozsypaném čaji. O nenalezených chybách ani nemluvíme. Přijměte, prosím, naši omluvu.

V rukou právě držíte číslo 1, seznámte se. Letos chceme být jiní než v posledních letech. Místo shrnujících materiálů, které se kromě přehledkového dění opírají o předem připravené rozhovory s výraznými osobnostmi, chceme letos přinést hlubší ponor do přehledkové každodennosti. Místo teorie a praxe recitace a dětského divadla chceme zprostředkovat „tady a teď“. Tím pádem se neobejdeme bez vás, naši vzácní čtenáři. Kdybyste cokoliv k čemukoliv chtěli dodat, vyhledejte nás anebo vhoďte své podněty do některé z redakčních schránek, budeme jen rádi. Budeme se vás víc ptát, budeme za vámi víc chodit a na recitátory a hrající soubory se budeme přímo lepit. Jdeme do toho s vervou a těšíme se na to, doufáme, že se k nám přidáte a že nás podpoříte. Chceme Deník proměnit tak, aby vám byl blíž. Snad se alespoň něco z toho povede už v prvním čísle.

Iva Dvořáková

NA NÁVŠTĚVĚ U RECITÁTORŮ III. KATEGORIE

Všechno se plánuje, všechno se připravuje, a ono je pak stejně všechno trochu jinak, ale s tím už se vlastně taky počítá. Recitátoři III. kategorie si v informační brožurce přečetli, že je před vlastním vystoupením ještě čeká dílna, kterou povedou dva lektori: Jakub Šebesta a Josef Rosen, ale místo něho na děti už čekala Vendula Slepíčková. Když si oba reální a aktuální lektori, tedy Jakub a Vendula, „urobili prezenčku“, tak zjistili, že ani všichni recitátoři ještě nedorazili, takže jejich fotky na našich stránkách bohužel neuvidíte, i když jejich vystoupení jste měli možnost zhlédnout i vyslechnout. Právě po prezenčce totiž následoval odchod do parku za školou a focení – skupinové a individuální – a už tehdy bylo vidět, že z jednotlivců III. kategorie se pomalu stává skupina lidí, kteří se spolu cítí dobře.

Dílňa

A co bylo cílem vlastní dílny? Seznámit se s prostorem (i když někteří recitátoři byli v Trutnově již několikrát), seznámit se ostatními, trochu se rozmluvit – což se dařilo ve všech významech toho slova. Prostě – naladit se.

První aktivita spojuje dva seznamovací cíle – účastníci chodí prostorem a podávají si ruce, vesele se zdraví a říkájí svá jména. Jakub s Vendulou se hry účastní také, udávají rytmus a přidávají informaci, odkud jsou. Ve druhé fázi je úkol ztižen – je stanoven časový limit 15 vteřin, ve kterém si mají podat ruce s co nejvíce lidmi. Vendula začíná odpočítávání. Konec a stop. Rekordmanem je Nazaréno Klug – stihl si podat ruce s 24 lidmi!

Už při návratu z focení dostali recitátoři úkol – promyslet si, jaká hudba – skupina, zpěvák se jim líbí (nebo jim alespoň nevadí). Teď se jich na to lektori ptají. Mnoho účastníků se nemůže rozhodnout. Lektori dávají ještě chvilku na rozmyšlenou. Zatím se ptají, kdo má raději české, kdo zahraniční zpěváky, na souhlas se má vyskočit. Konečně si všichni vybrali a může se zadat další úkol – seřadit se podle začátečního písmene jména oblíbené sku-

piny či zpěváka. Vendula s Jakubem tvoří konce řady, aby pomohli orientaci v prostoru. Konečně je řada hotova a je možné ověřit si její správnost. Recitátoři odtahují své hudební záliby – Jakub si je zapisuje – prý inspirace pro diskotéku. Vendula zapisuje jména recitátorů – všechny zajímalo proč. Vendula to vysvětlila: „Tak v takovém pořadí budete vystupovat.“

Dalším cílem bylo rozmluvení se. Jakub s Vendulou žádají, aby všichni vytvořili kruh a „házeli“ si asociace – slovo, které je pečlivě vysloveno a „hodí“ se přes kruh někomu, kdo to slovo-předmět chytí, chvíli si s ním pohraje a přetransformuje v nové slovo, které hodí dál. Vzduchem létalo ledacos – neúčinný šampon proti lupům, světlo, hvězda, lísteček, šutr, voko, železobeton, židle, brýle, špinavá fuska, sliz, brambora, meloun... Někteří si házení užívají, jiní jsou trochu rozpačití, ale baví se všichni.

A opět se procházejí prostorem, rychle, aby do sebe nevráželi, mají si všimnout detailů – oken, světla, látky na židlích. Účastníci mají vytvořit molekuly – tedy skupiny s určeným počtem atomů – tak, aby celý prostor byl zaplněn.

Čas v dílně rychle ubíhal. Tak ještě tradiční jazykolamy. Každý jich zná spoustu a představí je: Já rád játra, ty rád játra. Kotě hbité v bytě motá nitě. Drbu vrbu... Každý si vybere svůj jazykolam, kterým bude mluvit, a použije ho jako zástupnou řeč. Opět budete chodit prostorem a koho potkáte, toho se zeptáte, kde je záchod, který nutně potřebujete. Odpovídat se bude zase jazykolamem. Tak zněl pokyn lektorů. Nastal veselý organizovaný chaos.

Čas určený dílně se naplnil. Na závěr vedli lektori recitátory ke ztišení a soustředění. Všichni vytvořili kruh, vzali se za ruce a snažili se naladit na ostatní. Chvilku to trvalo, kluci byli trochu temperamentní. Nakonec se přece

PŘEDSTAVUJÍ SE

RECITÁTOŘI 3. KATEGORIE

jenom uklidnili, vnímali se navzájem a podařilo se – společný výskok a výkřik hej. Pak už se „jen“ upravit a připravit na vystoupení.

Recitátoři III. kategorie se vyslovují

Odpoledne otevřel Jakub Hulák a jednotlivé recitátory zvali k přednesu lektori – Jakub a Vendula. Vždy po osmi vystoupeních byla přestávka, kterou jsem využila k pokusu „lapit“ některé účastníky a položit jim pár otázek, aby měli možnost vyslovit se nejen prostřednictvím textů, které přednášeli. Podařilo se mi dosáhnout pouze některé, kteří nestačili uniknout za občerstvením, odpočinkem či za svým doprovodem. Recitátoři byli vstřícní, i když někdy vyslovovali obavy, jako Michal Rys, který se bránil, že s bulvárem nechce nic mít, ale nakonec připustil, že tenhle časopis asi bulvár není (což doufáme taky). A takhle dopadly minirozhovory:

Jak se ti líbili diváci a prostředí?

Michal Rys (dále **M. R.**): Diváci reagovali dobře. Prostředí bylo jedno z nejlepších, ve kterém jsem vystupoval.

Jakub Velička (dále **J. V.**): Diváci jsou úžasní, dobře reagují, přednáší se dobře, když jsou pozorní a baví je to.

Kamil Ahmadi (dále **K. A.**): Diváci dokázali text ocenit.

Ondra Kocourek (dále **O. K.**): Diváci byli super. Prostor se mi zdál trochu velký, ale docela vyhovoval.

Jindřiška Fialová (dále **J. F.**): Přednášela jsem pro bráchu a mamku. Líbí se mi tu obrazy, stromy. Příjemné.

Robin Ferro (dále **R. F.**): Diváci byli super. Smáli se. Prostředí je příjemné.

Nazaréno Klug (dále **N. K.**): Diváci se mi líbili, až na některé jedince, kteří si hráli. Jinak dobře poslouchali. Na prostředí jsem zvyklý, modrá barva (myslí „oponu“) je uklidňující. Ovšem pro mě a Kubu (Jakub Velička) je to ještě doping – jahody za školou na tajném místě.

Adéla Černíková (dále **A. Č.**): Diváci se mi líbili, protože tomu rozumějí. Prostředí se mi moc nelíbí. Jsem víc zvyklá na divadelnější – diváci jsou ve tmě, takhle mě to znervózňuje.

Anna Doležalová (dále **A. D.**): Na divácích se mi líbilo, že když jsem jim dávala emoce, tak to taky dávali najevo. Kdyby seděli jako pecky, tak by se mi to hůř říkalo. O prostředí si myslím to samé, co Adéla.

Klaudie Osičková (dále **K. O.**): Ráda recituji před smějícím se hledištěm. Diváci byli šikovni. Prostředí celkem vyhovovalo, i když má raději temnější hlediště – je to komornější.

Jan Mrázek (dále **J. M.**): Diváci byli naladěni na humorné texty, tak škoda, že nemám vtipný text. Reakce diváků, kteří se smáli, mě trochu zaskočila (recitoval od J. Wericha Rabína) Na prostředí mi vadilo, že diváci seděli stupňovitě – jako v amfiteátru – a my byli dole.

Hubert Ullrich (dále **H. U.**): Diváci byli ve vysmáté náladě. Prostředí bylo velké a trochu znervózňovalo.

Jak hodnotíš svoje vystoupení – co se povedlo, co úplně nevyslo.

M. R.: Jsem spokojen tak půl na půl. Trochu jsem se zrušil – když se smějou diváci, je to dobré, ale když se směje porota, tak jdu s nimi. Text jsem si sám vybíral (Zálesák od V. Havla) a říkal jsem si: „Snad tam nebudou lesáci,

na jejich škole recitovat text o znečišťování lesa.“ Sám se starám o pořádek kolem školy a jsem skaut.

J. F.: Jsem docela spokojená. Závěr se mi povedl.

R. F.: Recitovalo se mi dobře, ale byly tam přebreyty.

N. K.: Byl jsem i lepší. Jsou chvíle, kdy se mi daří líp.

A. Č.: Užila jsem si to, protože jsem to už říkala naposledy.

A. D.: Taky jsem si to užila, i když první vteřiny byly hrozné. Nevadilo mi, že stejný text měla Klaudie, říkala jsem to jinak.

K. O.: Užila jsem si to. Když jsem zjistila, že stejný text má i někdo jiný, tak mě to ze začátku vyvedlo trochu z míry, ještě se mi to nestalo. Nakonec jsem ráda, že jsem slyšela i jiný způsob recitace.

Na otázku, jak ovlivnila dílna jejich výkon, shodně tvrdili, že bylo příjemné poznat nové lidi, které nepokládali za konkurenty, ale za kamarády. Líbil se i způsob určení pořadí pro recitaci

N. K.: Byl to originální způsob – lepší než tahat lístky z klobouku.

Vystoupení ostatních recitátorů se všem líbila, oceňovali osobitost projevu, ale často je nejvíc zaujaly humorně laděné texty, zvlášť Zálesák, Červená karkulka jako horor, Popletená pohádka.

A postřehy na závěr:

Adéla Černíková: Je vidět, že děti, které tu jsou, jsou trochu jiné než ostatní, mají jiné zájmy. Rychleji si porozumí.

Jakub Velička: Je fajn, že lidi pořádají takovéhle přehlídky a že kromě počítače a televize je taky něco jiného. A že je pořád ještě dost lidí, kteří se o recitaci zajímají a baví je to.

Jindřiška Bumerlová

NA NÁVŠTĚVĚ NA BESEDĚ LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY III. KATEGORIE

Završením prvního dne přehlídky recitátorů byla beseda lektorského sboru s recitátory o jejich vystoupeních. Odehrávala se v aule České lesnické akademie od 19:30 do 21:00.

Jak je na Dětské scéně zvykem, beseda byla uspořádána tak, že lektori spolu s recitátory a dalšími účastníky besedy vytvořili tři kroužky v různých koutech auly. V každém debatním kroužku byli dva lektori. Každému recitátorovi, který v kroužku seděl, se chvíli

věnovali. Recitátoři se mezi kroužky mohli samozřejmě pohybovat, takže měli možnost promluvit si o svém vystoupení se dvěma nebo i se třemi dvojicemi lektorů. Nikdo z recitátorů tak nepřišel zkrátka.

V aule vládla soustředěná atmosféra, recitátoři se nezajímali jenom o své vystoupení, ale i o vystoupení ostatních. Nežádala se k práci ostatních i vyjadřovali.

Lektori podněcovali otázkami recitátory k tomu, aby svůj výkon analyzovali a aby sami hledali, kde byla silnější a slabší místa, jak by bylo možné se v další práci chyb vyvarovat. Měli se vyjadřovat i k práci druhých, dávat si vzájemně doporučení, vyměňovat si zkušenosti a nápady.

Díky tomu se v rozhovorech dařilo velmi přesně vyhmátnout a jasně pojmenovat, co se nepodařilo a kde byly obtíže, a zároveň lektori každému recitátorovi pomohli najít to, kde je jeho síla a na čem může stavět.

Dospělí, rodiče nebo učitelé, kteří některé recitátory doprovázeli, do debaty až na výjimky nezasahovali. Ostatní i lektori většinou hovořili k recitátorům a ne k jejich doprovodu.

Hodně se mluvilo o práci s textem, o rytmu, výslovnosti a jiných technických věcech. Nejvíce se ale hovořilo o výběru textu, což je při práci naprosto zásadní krok. Při výběru textu hraje v této věkové kategorii pochopitelně většinou roli dospělý, který s recitátorem pracuje. Nedostatků, na které lektori upozorňovali, se často opakovaly.

Někdy byl vybraný text předčasné vzhledem ke věku recitátora. Tak tomu bylo například u Vysokého Provazochodce nebo u Ferlinguetiho textu Svět je báječné místo k narození. Někdy ale naopak recitátor zvládl výborným způsobem text, který by byl obtížný i pro recitátora vyšší věkové kategorie. To se podařilo třeba u Werichova Rabína.

Někdy zase recitátor sáhl po textu, který sám o sobě nenabízel valné možnosti (případ Škodolíb domáci od V. Klimentové). Své obtíže, jak tomu často bývá, přinášely i texty písňové.

Někdy bylo pro recitátora omezením také to, že neznal kontext textů v knize, ze které si svůj text vybral (Svatá noc z Knihy apokryfů od K. Čapky).

Antonín Šimůnek

NA NÁVŠTĚVĚ V DISKUSNÍM KLUBU PRO DOPROVOD RECITÁTORŮ II.A IV.KATEGORIE

Tak jako se postupně scházeli účastníci diskusního klubu (ale během čtvrt hodiny už byl počet konečný), tak postupně nabízel Martina Longinová témata pro diskusi. Některá témata pak vyplynula přímo z debaty.

Diskusní klub začínal tím, že účastníci alespoň stručně vysvětlili, jakým jsou vlastně doprovodem - jestli jsou pedagogy, rodiči (někdy se obojí krylo), či dokonce sestrami recitátorů II. a IV. kategorie. To samozřejmě ovlivnilo jejich pohled na předkládané problémy. Martina Longinová nechávala diskutujícím dostatečný prostor pro to, aby vyjádřili své názory, své zkušenosti. Výchozím materiálem pro diskusi byl společný zážitek z odpoledních vystoupení recitátorů III. kategorie.

Kde dítě začíná s recitací

Diskutující se shodli na tom, že účast školy při práci s recitátory je minimální, daleko větší je vliv rodiny. Pokud se škola o mladého recitátora zajímá, tak se často stává, že pomoc nepoučené paní učitelky může být spíš na škodu. V závěru debaty se mluvilo i o tom, že na fakultách není uměleckému přednesu věnováno žádné místo.

Důležitým momentem je vůbec odhalit dispozice dítěte a pak mu pomoci tyto dispozice rozvíjet např. právě i v dramatickém kroužku.

Jak vybírat text pro recitaci

I zde se názory různily - ponechat dítěti „volnou ruku“, dát mu přímo text, snažit se mu nabídnout více možností, ze kterých si vybere, trochu ho při výběru „navigovat“. Nakonec většina souhlasila s tím, že by si děti měly vybírat texty, které odpovídají jejich věku, chápání a technickým možnostem. Přičemž je rozdíl mezi tím, jestli dítě textu rozumí a jestli je schopné své porozumění zprostředkovat posluchačům. Text by měl být také spíše náročnější, ale to je zase ovlivněno individuální vyspělostí dítěte. Také je důležité, aby recitátor měl nadhled a nenechal se textem emocionálně pohltit.

Z tohoto hlediska se hovořilo o vhodnosti výběru textů, které účastníci slyšeli odpoledne. III. kategorie byla označena jako problematická a přelomová, kdy se objevovaly texty už hodně náročné, a přesto dobře zvládnuté (např. J. Werich: Rabín v podání Jana Mrázka) nebo naopak ještě „dětské“. Další problém nastane, když je vybrán vhodný text pro „nepřipraveného“ recitátora. Text může být náročný po obsahové i formální stránce.

Co vlastně znamená termín „umělecký přednes“ a co „divadelní monolog“ - kde jsou hranice?

Tuto debatu vyprovokoval text Přemysla Ruta: Značky a zámlky, které interpretovala Marie Magdalena Kochová. Účastníci diskusního klubu se nakonec shodli na tom, že pro umělecký přednes je skutečně důležitý především text, který je interpretovou osobní výpovědí, že pohyb nesmí slovo „převálcovat“. V monologu interpret vytváří postavu za určité situace. Právě toto pojetí bývá u některých porot problematické a nejednoznačné.

Právě proto, že se ve III. kategorii objevila řada textů, ve kterých vystupovalo více postav, hovořilo se také o tom, jak důležité je udržet linii vypravěče, nedrobit text, nerozhrávat příliš, aby se ústřední sdělení nevytratilo. Právě z tohoto hlediska dobře působilo vystoupení Jakuba Veličky a jeho interpretace Červené Karkulky jako horor (E. Kishon).

Co očekáváme od dětského přednesu a co od uměleckého?

Tady se názory dost různily - zda dětský přednes musí být i po technické stránce (především se to týká správné výslovnosti) bezchybný a co vlastně od dětského přednesu očekáváme. Dětský recitátor má mít ze své práce radost, má mu pomoci i v osobním rozvoji, pokud by se však chtěl věnovat této umělecké disciplíně opravdu profesionálně, je třeba tyto nedostatky odstranit. Účastníci pak uváděli řadu příkladů, kdy přednes působil jako silný motivační prvek pro odstranění chyb výslovnosti. Na druhé straně je škoda, že takto citlivý přístup se často na soutěžích neuplatňuje. A od těchto úvah bylo blízko k debatě o tom, co je vlastně úkolem porot okresních přehlídek - pomoci dětem v jejich cestě k interpretaci textu, poskytnout jim skutečně profesionální hodnocení jejich výkonu, které by pro ně bylo motivací pro nové hledání.

Na závěr Martina Longinová nabídla další témata, kterými by se účastníci mohli ještě zabývat - např. ilustrace slov, sekání veršů, deformace hlasu, stylizace, udržení celku, klíčová místa celku, práce s formou, rozpracování částí s vědomím celku.

Všichni se nakonec rozcházel s pocitem, že s Martinou Longinovou užitečně a zajímavě strávili čas a že jedno setkání prostě nestačí.

J.Indřiška

JEDEN DEN S RECITÁTORY 2. KATEGORIE: PLAVBA

První odpoledne Dětské scény 2008 jsem strávila s recitátory druhé kategorie. Nalodila jsem se do skupiny, která se předem vůbec neznala, ale při mém vylovení už to bylo kvalitní námořnictvo...

Pátek třináctého 2008 – Trutnov – během dopoledne se to v České lesnické akademii začalo hemžit – ponejvíce recitátory a jejich doprovody – po lehké popolední zahájení se hemžení rozdělilo do tří proudů – s jedním z nich jsem se odpavila i já.

Kapitánky mého proudu Markéta a Hedvika (v civilu studentky Katedry výchovné dramatiky DAMU) si do jedné ze tříd Střední lesnické školy odvádějí druhou kategorii recitátorů, tj. děti, které chodí do čtvrté nebo páté třídy. Práce začíná hned svižně a já chvíli váhám. Oni už se předem všichni znali? Co to má znamenat? Hedvice a Markétě se hned prvními hrami a cvičeními podařilo vytvořit ovzduší, které se obvykle vznáší až kolem lidí, co se nějakou tu dobu znají a navíc spolu kamarádí. Kluci a holky se hned

museli snažit vměstnat se společně na různé malé papírové plochy a ostych musel hned pryč, i když se ještě ani neznali jménem.

Na jména došlo vzápětí, kdy se měl každý z nás představit svým jménem vyčteným, jako se vyslovuje jméno autora básně, a doplnit jedno slovo, které by mohlo být tím pomyslným nadpisem básně o nás: Hynek Šíp – Skauting, Michaela Monicová – Zvířectvo, Zuzana Roubová – Pětka, Šárka Lukešová – Piha, Radka Cabáková – Nadpis atd.

O kouzelném dědečkovi, který zbavuje recitátory trémy

Z našich nadpisů (i já jsem jedním slovem přispěla do společného měšce) se dál ve skupinách tvořily příběhy. A byla to opravdu tvorba. Kluci a holky si bez dlouhých okolků vytvořili skupiny holčičí, klučičí, ale i smíšené a tvořili, až se jim od úst a psadel prášilo. Nikdo se na nic nevyptával, prostě věděli, co mají dělat a hned je toho tolik napadlo. A ne jeden literát by se mohl inspirovat. Zrodil se tu příběh o kočce, která uspořádala fotbalový zápas proti psům, o smrtelné pize, která sežrala svého majitele, hororový příběh o tanci smrtky na hřbitově, o kouzelném dědečkovi, který zbavuje recitátory trémy, o zpívající kačeně, která je mistr světa v plavání, ale současně vyhrála X-Factor, nebo poetický příběh o barvách, které se utkaly, aby ukázaly, která z nich může malovat víc věcí: „...ale když se dají všechny dohromady, může z nich vzniknout krásný barevný nadpis.“

Podle nadpisů příběhů se dál tvořila sousoší a musím říct, že ta souhra dětí byla báječná – nestačila jsem koukat. Potom už se šlo zpět do auly, protože recitovali kolegové ze třetí kategorie.

Kluci fandí fotbalu, holky Potterovi

Costou tam jsem se dozvěděla dost zásadní věci. Imrich, podle trička fanda fotbalu, podle toho, co říkal, rodák z Pacova se slovenskými předky, mi trpělivě vysvětlil, a to za halasného přikyvování několika dalších kluků ze skupiny, že kromě Dětské scény se dnes hrají dost důležitá utkání Mistrovství Evropy ve fotbale: Nizozemsko – Rumunsko a Itálie – Francie. Imrichovo křestní jméno je dědictví po slovenských předcích. Po kom dědil jméno Mikuláš, to jsem nezjistila, každopádně mi tvrdil, že se ho pořád někdo vyptává, kdy bude rozdávát dárky.

Hedvika je sova Harryho Pottera

Ke svému jménu měla příhodu i Hedvika. Nositelkou jejího jména je totiž i sova Harryho Pottera a v souvislosti s tím jí nedávno řekla jakási holčička: „A víš, že Hedvika v sedmém díle umře? Doufám, že taky do sedmi dnů neumřeš!“ Se smíchem Hedvika dodala: „Ale dílny jsou jen tři dny a mají pět dílů.“

A Bára všechno o Hedvice potvrdila. Má s sebou v Trutnově sedmý díl a chystá se ho tu číst podruhé. Ostatní holky s lítostí Hedvičinu smrt potvrdily. Radka z Krnova doplnila, že Fred umře a Georgovi uříznou ucho... Psát o tom prý klidně můžu, protože sedmý díl už zaručeně všichni četli...

X-Factora nepustili sednout

Večerní dílny se odvíjely opět svižně – hry na zapamatování jmen – Josef, nově příchozí Ivo, Tereza, Bára – všichni kluci, jejichž jména končí na š, si vždycky stoupli vedle sebe a při představování byli zvukomalební – Tomáš, Lukáš, Tadeáš, Mikuláš – a dál Natálka, Káta, Dominik... Chůze – fotky – živé obrazy...

Na některé aktivity jsem jen koukala a nestačila jsem mrkat. Děti pravidla hned pochopily, všechno je bavilo, když si vzájemně představovaly své živé obrazy, musely lektorky odsunovat diváky, aby vůbec bylo vidět, co se předvádí. Zájem o všechno, co se dělo, je držel v ohromném tempu. To předvedly na maximum při hře, kdy měl každý v prostoru svou židličku a na jednu volnou se měl posadit pan X. Pan X neměl šanci, i když ho děti okamžitě přejmenovaly na pana X-Factora. Byli tak rychlí, že X-Factora nepustili sednout, ani když byly volné židličky dvě, protože Tereza odešla zvednout telefon.

Sochy reflektující odpoledne v Trutnově – kratičká aktivita, která by možná neřekla moc náhodnému divákovi, zvlášť když každý mohl dodat jen jedno slovo. Mně ale řekla docela hodně, protože před večerní dílnou

mi děti stihly vyklopit řadu svých odpoledních zážitků. Někdo byl plavat, nakupovat, prošel se parkem u lesnické školy, Zuzka odpoledne prochodila Trutnov a koupila si velké červené sluneční brýle, Natálka strávila tři hodiny v ZOO ve Dvoře Králové a přivezla si tužku s tygrem, co plave... Většina recitátorů z druhé kategorie ale zůstala v aule České lesnické akademie, aby si poslechla starší kolegy ze třetí kategorie. Všem se líbil Jakub Velička s jeho hororovou Červenou karkulou nebo Michal Rys s jeho Přiduchem zálesákem...

Snad už Tadeáš v kapse nic nemá!!!

Práce se Markétě a Hedvice dařila držet ve svižném tempu, ale současně i soustředěné atmosféře, která nepostrádala všudypřítomnou legraci. (Tu a tam si Tomáš z plna hrdla zapěl: „Ó, Lanza bílá, ó, Lanza má...“) Závěrečná hra, uvedená Markétiným přítulným hlasem slibujícím napětí, kluky a holky odvedla na loď v rozbouřeném moři. Ličila podmořskou obludu – „Kraken!“ zvolalo jednohlasně několik dětí – „...a ta když uslyší nějaký zvuk, ukousne kus lodi!“ – Došlo na dělení do skupiny kluků a holek – putování po židlích, kterých ubývá – ve vzduchu napětí – ticho – někdo zakašlal a skupina holek přichází o kus lodi! – kluci odolali prvotnímu pokušení hluchet, aby se holkám nedařilo – holky zdárně dorazily ke břehu! – teď bojují o přežití kluci s Terezkou jakožto jedinou dívkou v týmu – i holky odolávají pokušení kazit to klukům vnějšími zvuky – hrdina Mikuláš si s Terezkou mění místo na konci lodi, aby nemusela pokládat těžkou židli ona – Tadeášovi vypadly z kapsy hrací kostky a obluda za to klukům ukousla kus lodi – plavba ale pokračuje – Tadeášovi vypadla z kapsy dvoukoruna – obluda ukousnu-la další kus lodi – proboha snad už Tadeáš v kapse nic nemá!!! – i kluci dorazili ke břehu – hurá!!!

„Bez srandy není život.“

V závěrečné reflexi si děti pojmenovaly, co všechno v této plavbě musely uplatnit, aby byla úspěšná, a co se jim na ní líbilo. Byli přesní a řekla bych, že nezapomněli na nic: spolupráce – soustředěnost – obratnost – dobrá strategie – nonverbální komunikace – dorozumívání – odolávání pokušení kazit to soupeři – legrace – hlídat si bezpečnost – vzájemně si pomoci... Ale obluda byla trochu hluchá, možná občas nějaký ten šramot slyšet nechtěla, Ivo ji přirovnal ke „staré krakatici při siestě“. Jinak se všem hra moc líbila, bavila je, shodli se na tom, že si ji spolu moc užili, protože se k sobě chovali hezky a snažili se, aby to všichni hráli naplno, protože jinak to na jedné lodi prostě nejde. A hlavně byla sranda, a to je nejdůležitější, protože: „Bez srandy není život.“

Markéta a Hedvika byly po skončení dílen nadšené – děti mají energie naprosto nevyčerpatelné, a přitom jsou úžasně soustředěné. „Mohlo by se zdát, že je tu nestandardní hluk, ale přitom jsou ty děti vlastně nestandardně hodný... Vydřely poslouchat jeden druhého až do konce...“ A mně to s nimi až do konce moc bavilo. Čeká je další den dílen a další den ve znamení recitace. Možná ale mezi tím stihnou ještě jednu plavání nebo zoologickou nebo výlet do Kuksu – i to k Dětské scéně patří.

Gabriela Sittová

PŘEDSTAVUJÍ SE

JIŘINA JAKUBA DOUBRAVU

Jakub je mladý muž v nejlepší věku, velmi pohledný, intelektuálního vzhledu - a přesto sportovního. Je z Českých Budějovic, vystudoval alternu v Praze na DAMU. Vrátil se do Českých Budějovic a tam se živil jako chudý herec s kočovným divadlem, jako chudý herec v profesionálním divadle a v současné době založil svoje divadlo Rajdo (od slova „rajtovat“, trajdati a rozdávati radost kolem sebe), kde se věnuje také divadlu pro děti. Posledním jeho kouskem je Perníková chaloupka.

Já ho znám ale jinak - je to pro mě 8letý špunt před dvaceti lety. Objevil se v Mělníku na Dětské scéně v krásném představení Jarušky Krčkové, které se jmenovalo Až ti mrázové přejdou, bylo to folklórní pásmo poezie. Jakub byl hvězdou tohohle představení, protože byl úplně nejmenší, vypadal na 6 a v bílé košilce třikrát přešel za úplného ticha jeviště a táhl za sebou dřevěného koníčka a celý sál trnul a bylo to velmi dojemné. Všichni, kdo Jakuba tenkrát viděli, si na to teď vzpomněli. A ještě Jakub říkal, že toho koníčka si s tatínkem vyrobil sám. A kdo byste ho náhodou neznal, poznáte ho podle krásných modrých očí.

JAKUB JANU KŘENKOVU

Jako nejmladší představuji tu nejzkušnější, a proto tedy jdeme od současnosti do minulosti. Jana teď začala svůj důchodový věk tím, že se dala na studia. Přihlásila se na FF obor Tvůrčí psaní a kromě toho se s několika kolegyněmi věnuje folklóru. Kolegyně mají na starosti zpěv, tanec a Jana samozřejmě mluvené slovo a dramatickou průpravu. Předtím pracovala v ZUŠ a ještě nyní se kolem

ní pohybuje 50 dětí. Než založila LDO na ZUŠ ve Žďáru, byla předtím kantorka. Učitelství je jejím celoživotním posláním a nestydí se za to. Vzpomínky na přehlídky ještě před Trutnovem - Zábřeh, Ústí nad Orlicí, Prachovice, Kaplice. První nasměrování k dramatické výchově - dvouletý kurz Brno - Lužánky a poprvé se svým souborem a představením Pimpilim pam pam ve Střílně. Tam si děti zažily radost z vlastní tvorby poprvé.

JANA JIŘÍHO POKORNÉHO

Jana: Co máš společného s dětským přednesem?

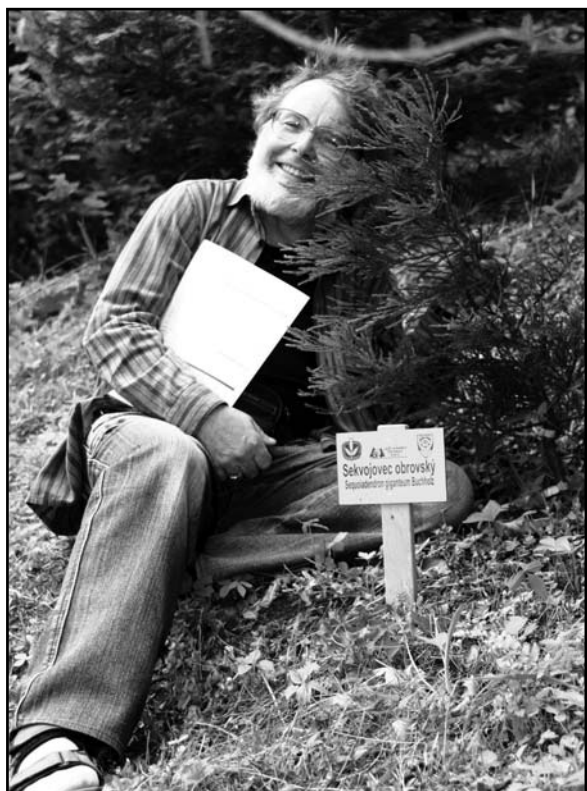
Jiří: Skoro nic - i když - jezdím po krajských přehlídkách a tak možná proto.

Jana: Co tě na dětském přednesu zajímá?

Jiří: Jestli dětský přednes má smysl. Já jsem se kdysi s Jirkou Bláhou bavil o tom, jestli přednes může fungovat. Jako studýrka ano. Většina recitovaných textů není určena pro veřejnou produkci, tak proč se to recituje?

Myslím si, že recitátoři musí mít důvod, a to je to, že si k tomu přinesou něco svého. Jinak bych si to mohl přečíst. Často vidím, - ne na národní přehlídce, ale na nižším stupni - že někteří ale nemají právo text recitovat, protože to říkájí hůř, než to ten autor napsal, a v tom mám rozpor. Na národní přehlídce se chci ubezpečit, že snad právo na umělecký přednes je.

Jana: A já si myslím, že to Jirku dostatečně představilo.

PŘEDSTAVUJÍ SE

JIŘÍ JIŘINU LHOTSKOU

Já jsem Jiří, ona Jiřina. Moje žena je Jana Procházková, její muž je Vladimír Procházka. Jsme ve stejném kraji a možná, až budeme opravdu hodně staří, budeme mít možná stejný kroj. Máme stejné záliby, nejen divadlo a umělecký přednes, ale také zahrádku. Jiřka má tedy velkou a my jen tři balkóny, ale přesto tvoříme, jak můžeme. Z toho vyplývá, že oni zavařují a my jim vozíme sklenice. Oni nám dávají svoje přebytky už ve sklenicích. To je také společné, máme mnoho společných známých – kolem divadla i soukromí. Jiřka byla jedna z mých nejmilejších pedagožek na DAMU v Praze.

HEDVIKA O MARKÉTĚ NEČASOVÉ

MARKÉTA JE VÍLA, ČLOVĚK OBESTŘENÝ
ATMOSFÉROU SLUNCE, PODZIMU A KOPRETIN.
MARKÉTA, TO JE, JAKO KDYŽ POPRVÉ
V ŽIVOTĚ SPATŘÍŠ VYDRU.
MARKÉTA JE PRAVÝ ČAS V NEČASE.

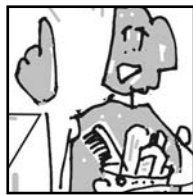

MARKÉTA O HEDVICE ŠVECOVÉ

KDYŽ NĚCO NESVEDU
TAK DU ZA HEDU... TŘEBA PRO RADU
ALE SPÍŠ JAKO KE KAMARÁDU
ONA KDYŽ MÁ NÁLADU
TAK JE ZA NEPOSEDU
V TURECKÉM SEDU
V HRUŠKOVÉM SADU
CELÁ JAKO Z MEDU
V SOULADU
(A MÁ RÁDA MARCELÁDU, TAHLE HEDU!)

JEDEN DEN S JANOU MACHALÍKOVOU

V pátek odpoledne odstartoval první ze seminářů, které Dětská scéna nabízí pro své návštěvníky z řad pedagogů a vedoucích souborů. Bude probíhat po celou dobu přehlídky, až do čtvrtka. Jana Machalíková, recitátorka, zkušená pedagožka drama-

tické výchovy a spoluzakladatelka České improvizací ligy, ho nazvala „Přednes a interpretace aneb Má vůbec smysl recitovat?“

„Cvičný lektorský sbor“

Seminář je zaměřený na sólovou a kolektivní recitaci. Práce v něm bude rozdělena do dvou celků. Od pátku do neděle, tedy po dobu, kdy budou na přehlídce vystupovat recitátoři, se zaměří na sledování jejich práce. Během zbylých dnů si účastníci semináře vyzkoušejí práci vlastní.

V první části by měl seminář fungovat jako jakýsi cvičný lektorský sbor. Jeho členové budou mít dopředu k dispozici texty, které budou účastníci Dětské scény recitovat (z každé kategorie jich Jana Machalíková vybrala několik z nějakého hlediska zajímavých). Dopředu se s nimi na semináři seznámí, nastíní si jejich specifika, možnosti a úskalí. Výkony recitátorů pak budou moci po jejich vystoupeních lépe analyzovat.

Snahou Jany Machalíkové je umožnit návštěvníkům Dětské scény, aby nejenom uměli pracovat na přednesu se svými žáky, ale aby i případně dokázali zasednout do porot na menších školních nebo lokálních přehlídkách přednesu. Ty totiž často trpí nedostatkem poučenějších porotců. Ve škole se tak může velmi snadno stát, že učitel, který se zúčastnil Dětské scény, je k takovému úkolu nekompetentnější z celého pedagogického sboru.

Na úvodní seminář dorazilo zatím pouze sedm účastníků. Jsou to učitelé ZUŠ či vedoucí souborů, kte-

ří chtějí poznat novinky v přístupu k recitaci či nahlédnout do kuchyně jiných pedagogů, nechybí ale i nováčci v oboru, kteří hledají základní poučení. Jak je v oblasti dramatické výchovy a zejména recitace běžné, mezi účastníky naprosto převažují ženy.

Jak by měla vypadat recitační přehlídka?

V rámci úvodního semináře se hovořilo o přehlídkách přednesu, o tom, jak by měly vypadat a jak bohužel mnohdy nevypadají.

Recitátoři mají oproti divadelním souborům jeden významný handicap: obtížněji nacházejí příležitost k vystupování. Pokud chce s výsledkem své práce veřejně vystoupit divadelní soubor, uspořádá představení. Pro recitátora je však vzhledem k tomu, že jeho vystoupení trvá jen několik minut, jednou z mála příležitostí právě recitační přehlídka. Proto Jana Machalíková zdůraznila, jak je důležité, aby přehlídka byla především setkáním, „poetickou slavností“. Recitátoři by na ni neměli přicházet soutěžit, ale naslouchat si, sdílet své zkušenosti, diskutovat o své práci se zkušenými porotci i mezi sebou navzájem. O takovou atmosféru se snaží i Dětská scéna, na řadě přehlídek ji ale ruší přílišný tlak k soutěživosti.

Z bohatých zkušeností

Pak už se pozornost soustředila ke konkrétním textům, které měly během odpoledne na přehlídce zaznít. O každém z textů, které Jana Machalíková vybrala, stručně pohovořila. (Podrobnější diskuzi bohužel hodinové setkání neumožňuje.) Zdůraznila, na co je při práci s takovým textem potřeba se zaměřit, v čem se často chybí, na co si dát pozor a na čem naopak stavět. Mluvila při tom z vlastních bohatých zkušeností, které jsou široké i proto, že je má možnost získávat jako recitátorka a účastnice recitačních přehlídek, pedagožka i jako členka porot.

Kdo se do semináře o přednesu přihlásil, nemusí myslet litovat.

Po úvodní lekci a po vystoupeních recitátorů následovala večerní část semináře, na které byla řeč o konkrétních vystoupeních.

Tonda

„Nechceme pouze zvukové odlesky básnickových myšlének, při nichž dost často se stává, že myšlenka pronášená a provázející ji zvuk zdají se nám býti dvěma jen nahodile spojenými, ba někdy i sobě překážejícími protivami, nýbrž chceme, aby myšlenka se jaksí teprv před námi rodila, zkrátka známku opravdového života, - a to nazýváme deklamací přirozenou.“ Jan Neruda, 1867

V doprovodu vzdělaného žabáka Huga jsem se i já vydala za seminaristy skupiny A, tedy za svěřenci Jany Machalíkové, do malého sálu Národního domu. Cílem večerního setkání bylo popovídat si o předem určených textech a jejich interpretaci. Kolem hranatého stolu, do jehož středu se prosadil již zmíněný Hugo, se usadilo 5 seminaristů (2 dorazili ještě v průběhu), rozložilo si kolem sebe texty a zabořilo se očima do svých poznámek.

O čem že byla řeč?

Popletená pohádka a Doslovná pohádka Petra Nikla

Kvalitní a zároveň obtížný text – není lehké si zapamatovat takový text a nedá se v něm ani škrtnout. Vše má svoji váhu. Není lehké se v něm orientovat a najít si k němu cestu. V případě Doslovné pohádky se zaměřit na vyprávěče – jaká je jeho pozice? Pokud se příliš zaměříme na přímé řeči, nebude význam celého příběhu jasný, příběh se moc rozkouskuje.

Technická obtížnost – velká náročnost na artikulaci, musí být přesná, obzvlášť v Popletené pohádce, která pracuje s přesmyčkami.

Jak bychom s textem pracovali my? – hledali bychom obrazy za zvuky v textu. Co si pod nimi představujeme?

Přesmyčky bychom doslovně nepřekládali. Vlastní slova bychom zkoušeli přesmykovat, hráli bychom si s proměnamí významů. Za přesmyčkami bychom hledali příběh.

Děšť Václava Hraběte

Práce s veršem – je velmi obtížná, je potřeba o výstavbě verše něco vědět, dát pozor na básnické přesahy, nemalovat ornamenty hlasem. Vypadá to jednoduše, ale je to hodně těžké.

Značky a zámky... Přemysla Ruta

Spojení několika textů – jde o 6 krátkých textů spojených dohromady. Dává to nějaký smysl? Je to záměr? První text Interpunkce v poezii se k začátku hodí jako úvod, poslední text Zkratka je dobrým závěrem, ale ostatní 4 mezi nimi byly možná zařazeny náhodně. Střídá se v nich víc pohybu a méně pohybu, méně textu a víc textu, ale je to záměr? Nedokážeme to rozpoznat. Je důležité, aby v takovém případě byl záměr rozpoznatelný? Bylo by to fajn.

Interpretace textu spojená s pohybem – bylo to zajímavé, neobvyklé. Je těžké najít ke grafickým značkám (Konkrétní báseň) odpovídající pohyb. Někdy to vypadalo náhodně, ale třeba nebylo.

Působivost na diváka neznalého textu – musel znát divák text dopředu? Bylo to důležité? Pochopil by to jinak, kdyby ho neviděl předem? Nevíme, ale zeptáme se.

Křik Ludvíka Aškenázyho

Malý rozsah textu – text byl krátký, nestihli jsme všechno sledovat, udělat si názor, připadlo nám to krátké.

Závažné téma – nebyl to humorný text a mezi odlehčenými texty nebyla moc nálada v publiku si ho vychutnat. Recitátor neměl jednoduchou pozici.

Apendix – na tomto místě se rozvinula odbočující debata nad tím, zda má učitel nabízet různorodé texty anebo nechat recitátora pracovat na textech, které ho baví a jsou osvědčené a recitátorovi sedí. Odpověď? Záleží na nás. A také na recitátorovi. Je ale škoda vytvořit „škatulku“ – sedí mu Halas, a tak bude recitovat jen Halase. Zajímavější je nabízet různé možnosti, rozmanité typy textů – ne vždy se ale povede recitátora zaujmout něčím, co se líbí také nám. Měli bychom děti učit hledat kvalitní texty.

Provazochodec Vladimíra Vysockého

Písňové texty v recitaci – vždycky je s nimi kříž. Polovinu významu textu písničky nese hudba. Pokud text recitujeme, musíme chybějící část adekvátně nahradit. Refrén má důležitou roli, ale není lehké s ním pracovat. Často nese klíčový význam. Písňové texty jsou často rytmické a je třeba současně udržet významovou rovinu a nepodlehout rytmu, ale též ho nelze „vyrušit“, práce s ním je těžká.

Svět je báječné místo k narození Lawrence Ferlinghettiho

Známy text – text je hodně frekventovaný, měl by po něm člověk sáhnout, když ho každý zná? Pro dítě může být důležitý, pro něj známý není. Je ale třeba pracovat s textem originálním, ne s přepisem z druhé ruky. Vždy, když objevíme zajímavý text, je třeba o něm a o autorovi také zjistit další informace. Jsou některé texty, ke kterým časem dojde skoro každý recitátor, patří k vývoji osobnosti. Ale je pravda, že už je některých textů někdy moc.

V plánu bylo ještě projít texty vybrané pro zítřejší přemýšlení, to už ale čas nedovolil. Večer bude ještě dlouhý, a tak si každý seminářista může texty pročíst sám a zítra přijít poučen.

Iva

P. S. Slova, která by neměla zapadnout: Škrtní textu je dělání bonsaje. Recitací rozvíjíme mysl. Recitátor je vždycky originál. Žádný text neřeknou 2 lidé stejně.

DNES JSME SI VŠIMLI...

... ŽE TO JEVIŠTNÍ TECHNICI NEMAJÍ LEHKÉ.

PŘEDSTAVUJÍ SE RECITÁTOŘI 4. KATEGORIE

PÁTEK OČIMA MATKY BLAŽKOVÉ

Dnes recitovali třetí kategorii. Byla jsem u toho a řekla bych, že k tomu mám co říct.

Čili k věci.

Je potěšující, kolik recitátorů tam bylo. Myslím o dva víc, protože když měli těch textů o dva méně, tak museli dvakrát dva lidi recitovat tu samou věc. To je škoda. Asi se pro ně málo píše... Kdyby to ten Nikl nepopletl a nena-psal jen dvě básničky, mohl by někdo říkat od něj tu třetí. Ale možná nemá čas. Dnes mají lidi málo času. Já dnes čas mám...

Tak třeba je dobré, že si někdo vybere básničku ve verších. Těch bylo poměrně málo. A samý smutný a pro mě trochu složitý...

Nejpěknější mi připadá, když si někdo vybere text, který lidem řekne něco konkrétního. Třeba se povedlo, když ten velbloud lezl na hrocha, žirafa na velblouda a šimpanz na žirafu. To mohl ten krokodýl přece vědět, že je jezírko pod hrochem. Ale ten gól, když šimpanz řekne: „Trhni si nohou,“ to je gól. A takové texty by si měli recitátoři vybírat, protože to mě bavilo. Ale on to taky ten Robin Ferro moc pěkně řekl, že to mělo myšlenku.

Potom je dobré, když někdo řekne, že lidové pohádky jenom straší děti. Já dětem Červenou karkulku taky už večer neříkám, protože tím je dostanu leda z postele. A to řekl Jakub Velička moc dobře, takže karkulka se hodí spíš na vstávání. Myslím, že o tom psal něco i Mr. Propper, ale to je odborná literatura.

Ale jak to řekla ta Tereza Kliková, tu básničku Svátá noc. To bylo o Vánocích, kdyby to někdo nepoznal, a já si taky myslím, že by se na Vánoce měl chlap trochu zcepuvat, aby se pro příště krotil. Tady mi připadá, že to ten Čapek napsal dost jinojtně, tak tam Tereza klidně mohla říct, že je to o Ježíškovi a že jde vlastně o to, kolik hostů mít doma u stromku a pro kolik lidí chystat kapra. To aby ženská počítala s regimentem, na to chlap nemyslí.

Čemu nevím hlavu ani patu, tak jak je to s tím snášením vajec. Taky bych řekla, že dědeček lhal a babička taky, a když se nestydí jeden, ani druhý, ještě je ostuda psát o tom básničku. Kdyby Adélka Černíková příště chtěla zase něco o vejci, mohla by si to vyměnit třeba s Michele Fulierovou, dyť to taky měla o vajíčku.

Potom by mě zajímalo, jak to napsal ten pan Přemysl Rut. Protože, když tam ta Marie Magdaléna klečela, tak ani neměla co říct a nikdo z porotců jí ten text neporadil. To by se nemělo stát, že recitátorovi nepomůžou. Jsou to odborníci a texty mají ofocené. No ale na druhou stranu si stoupla na ten praktikábl, tak byla pěkně vidět a ještěže jsem to předtím pořádně vydrhla, říkala jsem si, že to přejedu leštídkem na parkety. Tak to taky ke kultuře přispělo.

A potom tam ještě někdo říkal, Tereza Vágnerová to byla, že ten pan Forneti napsal: „Svět je báječné místo k narození.“ A tak to je, tak to tak berte.

Nezávislá Blažková

DNES JSME SI VŠIMLI...

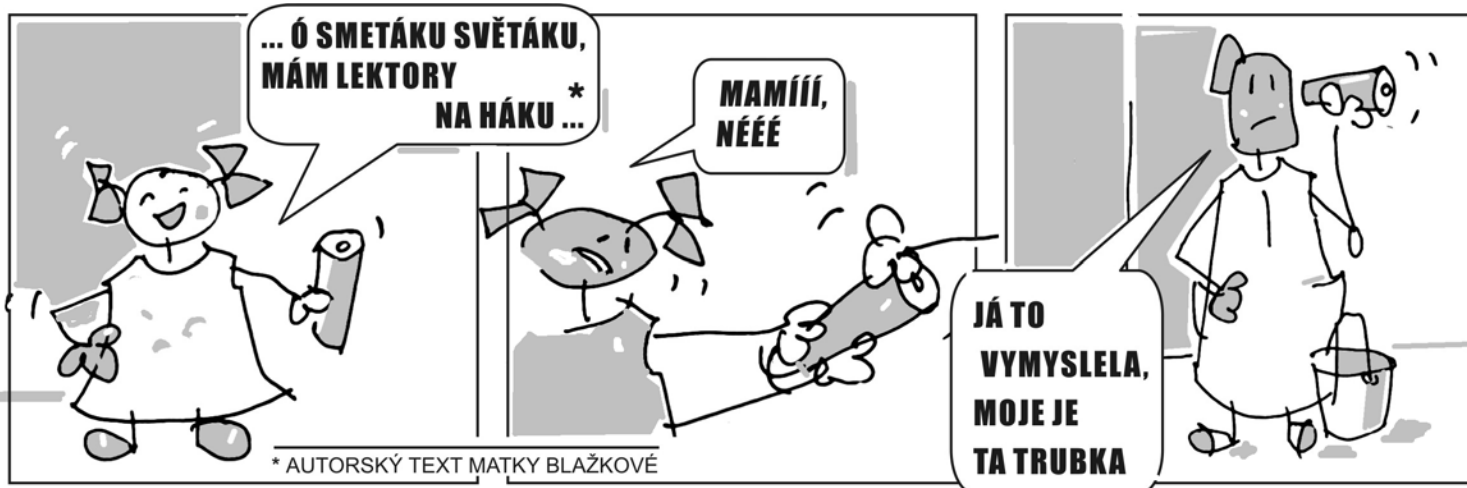
... RECITÁTORŮ A LEKTOREK DRUHÉ KATEGORIE.

DNES JSME SI VŠIMLI...

...že na prampouchu cestou do města se skví letopočet 1793.
 ...že Petr Nikl a lektori třetí kategorie se těší oblíbené recitátorů.
 ...že Josef Rosen je Vendula.
 ...že blízko „Lesárny“ rostou jahody.
 ...že blízko jahodové plantáže se nachází škola.
 ...že letos nikdo nepotkal Uffo Horna.
 ...že někdo slyšel, že někdo viděl, jak někdo v parku potkal Jeleny. Jelen však nepozdravil.
 ...že ulice v Trutnově jsou jak sinusoidy. Zvlášť, když člověk spěchá.
 ...že někteří byli viděni v ruce s knihou Téma: Promluva (30 úvah 23 autorů) – chcete ji získat? Ptejte se Jany Machalíkové.
 ...že aktualitou dnešního dne je pořád ještě Mistrovství Evropy ve fotbale.
 ...že se citelně ochladilo.
 ...že REDAKČNÍ SCHRÁNKA ZELA PRÁZDNOTOU!

BLAŽKOVÁ - DÍL 2. - KALEIDOSKOP

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 1.

Redakce: Jindřiška Bumerlová, Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Gábina Sittová, Antonín Šimůnek, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 14.6.2008 ve 2.00. Vychází 14.6.2008 v 10.00. Náklad – 400 ks.

DNES JSME SI VŠIMLI...

... PROUDÍCÍCH DAVŮ.

DNEŠNÍ PROGRAM - SOBOTA 14.6.

8.00 - 8.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
9.00 - 12.00	vystoupení recitátorů IV. kategorie
9.00 - 13.30	semináře B, C, D pro dospělé
13.30 - 15.00	beseda lektorského sboru s recitátory IV. kat. a jejich doprovodem
	dílny pro recitátory II. a III. kategorie
	diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a III. kat.
	seminář A
15.30 - 15.45	zahájení přehlídky souborů
15.45 - 17.20	1. blok vystoupení souborů
	Nesmysly , BUBU – klub dětské kultury, Vsetín
	Brémští muzikanti , Veselé zrcadlo, Gymnázium Ústí nad Orlicí
	Omyl , Sedum divů světa, Gymnázium F. Křížáka Plzeň
17.30 - 18.30	diskusní kluby seminaristů
17.45 - 19.15	dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících v 1. bloku
18.00 - 18.45	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 1. bloku
19.30 - 21.30	večerní program pro recitátory